

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring

VESTFOLD AVDELING

Larvik Kommune
Plan og byggesak
Postboks 10
3251 Larvik

26/75/99 ABJ
16 SEPT 1999
4058/14
Larvik 28.08.99
Dok.nr. 99/5659
Kommisjon

Vedr. søknad om rivning. Portnerbolig Fritzøehus - Bellevue

Den omsøkte portnerbolig ligger ved porten til parkområdet rundt Fritzøehus, rett overfor Langestrand kirke. Porten er i seg selv et monumentalt arbeide med utsøkt ornamentikk. Portnerboligen har historisk sin funksjon i forhold til den monumentale porten og må forstås som en del av denne helheten. Selv om man ikke lenger har bruk for en portner, er den historiske forbindelsen viktig å ta vare på. Bygningen kan fortsatt benyttes som et vanlig bolighus.

Portnerboligen er en L-formet bygning. Hovedfløy mot porten og sidefløy vekk fra veien. Hovedfløyen har krysspostvinduer med meget fin løvsagskåret dekorert omramming. Sidefløyen har en karakteristisk loggia med søylebårne buer og halvtak. Taket har en meget slak vinkel, noe som gir bygningen et usedvanlig lett og elegant preg. Den ser forøvrig ut til å være meget intakt og bør istandsettes med respekt for de opprinnelige bygnings- og dekorelementer. Det bør undersøkes om bygningen kan være tegnet av arkitekten bak Fritzøehus, Nordan. Vi vil anta at portnerboligen er bygget i 1870-årene. Fortidsminneforeningen anser bygningen som meget bevaringsverdig, spesielt i lys av dens historiske og sosiale sammenheng, som del av et større anlegg. Veien fra Langestrand til Fritzøehus, med navnet Via Appia, bør være et viktig element i anlegget. Fritzøehus er for tiden under fredning. Fortidsminneforeningen mener det bør vurderes om portnerboligen bør inngå i denne fredningen.

For styret i Fortidsminneforeningens Vestfoldavd.

Eva Schaulund Torkildsen
leder

Kopi:
Treschow Fritzøe
Vestfold Fylkeskommune, regionalavdelingen
Riksantikvaren
Østlandsposten
Larvik bys vel
Langestrand nyttige selskap, ved Ragnar Ridder Nielsen

03 MOTTATT

08. 09. 1999

Riksaantikvaren,
Postboks 8196 Dep.,
0034 OSLO

KOPI

Førstekonsulent Eirik Bøe

Oslo, 07.09.99

FRITZØEHUS - Rivesak Portnerstuen Bellevue, 4058 / 14 i Larvik.

Det vises til telefonsamtale.

Vedlagt følger vår tilstandsvurdering for gjennomsyn før befaring.

Mille-Marie Treschow har søkt om å rive portnerstuen da den ikke er egnet til bolig.

Dette er vi helt enig i.

Det kan opplyses at portnerboligene ved Fritzøehus istandsettes nå som fullverdige boliger.

Portnerstuen Bellevue er etter vår oppfatning ikke i samme klasse og er av en svært underordnet betydning.

Den ligger i tillegg langt fra det avgrensete areal for fredningsobjektet !

Kommunen vil imidlertid ha Riksaantikvarens uttalelse, se vedlagte brev fra fylkeskonservator.

Ta gjerne kontaktet hvis det er behov for ytterligere opplysninger.

Vi ser frem til Deres behandling.

Med hilsen

O. M. SANDVIK & CO AS
arkitekter MNAL, NPA

Ola Mørk Sandvik dy
siv. ark.

Vedlegg

Kopi med vedlegg : Byggherren.

Besøk : SORGENFRIGATEN 39
Post : PB 5836 MAJORSTUA , 0308 OSLO.

Telf. 22.46.39.08
Fax. 22.69.78.32

Bank : DnB 70.35.05.22784
NO 942858795 MVA

SAKSBEHANDLER
førstekonsulent Eirik Trygve Bøe
DERES REF.

INNVALGSTELEFON
22 94 04 86
DERES DATO

TELEFAKS
22 94 04 07

VÅR REF.
98/01931
Ark B-90

VÅR DATO

2 9 SEPT. 1999

GJENPÅ
*Sendes Pluss - og byggesak
Kopi Kultur og idrett 13
u Meljorvorn 1/10 99
Sis*

O. M. Sandvik & Co AS
v/ Ola Mørk Sandvik d. y.
P.b. 5836, Majorstua
0308 Oslo

29496/99 1101
11 OKT
4058/14
99/5659

FRITZØEHUS, GNR. 58 BNR. 14, LARVIK KOMMUNE

SØKNAD OM RIVING AV PORTNERSTUEN BELLEVUE GNR. 4058, BNR. 14

Vi viser til deres søknad av 7. september 1999 om å rive Portnerstuen Bellevue. Tiltaket berører hverken områdefredningen etter kulturminneloven på eiendommen, naturparken rundt Fritzøehus som er fredet etter lov om naturvern eller spesialområdet for bevaring på Langestrand. Portnerstuen er derimot omkranset av de nevnte områdene. Fylkeskommunen i Vestfold ønsker derfor at Riksantikvaren skal vurdere portnerstuen som en del av Fritzøehus og anlegget under ett.

Portnerstuen er oppført i det som vanligvis kalles sveitserstil. Stilistisk kan sveitserstilen karakteriseres som historisme utført i tre, der ulike bygningselementer og dekor er hentet fra forbilder fra flere historiske stiler i tillegg til innflytelsen fra eldre «folkelig» byggeskikk i tre og utmurt bindingsverk fra ulike deler av Europa. Dekoren og de stildannende elementer hentet fra ulike historiske stilepoker, er en integrert og nødvendig del av den følelses- og stemningsskapende innfatning som var sentral i arkitekturen i annen halvdel av 1800-tallet.

Portnerstuen er typiske representanter for denne typen bygninger, som i sine ulike varianter nærmest ble enerådene som byggeskikk i de siste tiår av 1800-tallet. Det som først og fremst kjennetegner disse trebygningene i forhold til tidligere trearkitektur på 1700- og 1800-tallet, er at de fremstår som trehus, ikke som imitasjon av hus i mur og sten. Man utnytter nå treets materielle egenskaper og karakteristika både i synlige konstruksjoner, overflater og dekor.

Portnerstuen er et lite L-formet hus. Den har en hovedfløy mot porten og en sidefløy med loggia mot muren. Den er meget elegant utformet og karakteristisk for perioden og stilen.

I store trekk er bygningen i opprinnelig stand utvendig, med bare mindre endringer. Panel og vinduer antas å være opprinnelige. Den største endringen i eksteriøret er at svalgangen mot øst er delvis panelt igjen. Det svekker det

Dronningensgate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

elegante preget denne fine representanten for sveitserstilen opprinnelig hadde, men kan med enkle midler tilbakeføres. I den panelte delen av svalen var det et vindu som i dag er tettet igjen. Det er også et vindu på baksiden av huset som er tettet igjen. Begge vinduenes gerikter og vindusrammer er imidlertid inntak.

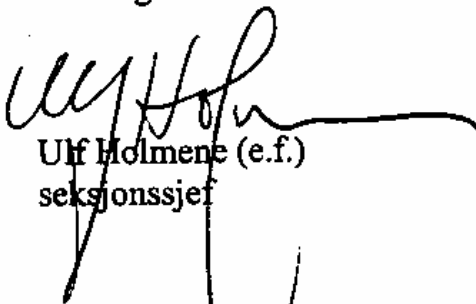
I interiøret er det foretatt flere endringer og utfra bare en overfladisk undersøkelse er det ikke mulig å utsi noe sikkert om den opprinnelige strukturen. Trappen til andreetasje er ny, og det er usikker hvor den opprinnelige adkomsten til loftet har vært. Det er mulig man har benyttet en stige eller lignende. Overflatene har i stor grad nye overflater. Det er sannsynlig at de opprinnelige overflatene ligger under. I gavlen i andreetasje er det eneste rommet med overflater fra forrige århundre. Det er sannsynligvis fra byggeåret.

Bygningens eksteriør synes etter forholdene å være i rimelig god stand. Det er imidlertid malingslitt og sterkt overgrodd.

Riksantikvaren anbefaler at man sikrer bygningen. Den trenger utvendig maling, og sikring av tak og pipe, samt at man beskjerer vegetasjonen rundt bygningen. Det er spesielt viktig mot muren. Eksteriøret synes å være meget autentisk fra byggeåret. Veldig enkle undersøkelser av malingen kunne indikere at bygningen har vært grønn med brune vinduer. Uansett farge ville bygningen oppmalt i opprinnelige farger vært et viktig og interessant historiefortellende element, ved "Via Appias" begynnelse.

Portnerstuen grenser som nevnt til naturparken som omgir Fritzøhus, og ble etter all sannsynlighet oppført samtidig med "Via Appia" veien som ble anlagt gjennom parken til hovedhuset. Den ble sannsynligvis anlagt samtidig med at hovedhuset fikk den formen det har i dag. Portnerstuen er derfor en del av en sammenheng, hvor flere elementer utgjør viktige historiske dokumenter. Fjerner man enkelt elementer reduserer man samtidig den historiske verdien av hele anlegget. Både hus og park er tidligere definert som å være av nasjonalverdi, at portnerstuen ikke er inkludert i de nevnte fredninger må sees på som en inkurie. Riksantikvaren vil derfor fraråde en riving av portnerstuen Bellevue. Utfra våre vurderinger ovenfor vil det med enkle midler være mulig å sikre bygningen inntil man finner en egnet bruk for den.

Vennlig hilsen

Ulf Holmene (e.f.)
seksjonssjef

Eirik T. Bø

Gjenpart: Vestfold fylkeskommune
Larvik kommune
Fortidsminneforeningen avdeling Vestfold

Larvik kommune
Plan og byggesak

Vår saksbehandler:
Atle Bjørnstad Telefon: 33171886

Vår dato: 12.10.99
Vår referanse: 29249/99
Arkiv: 4058/14
Delegert sak nr.: 677/99
Deres dato: 15.06.99
Deres ref.:

MELDING OM VEDTAK

Grøner Porsgrunn AS

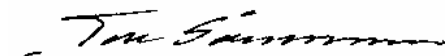
Postboks 264
3901 PORSGRUNN

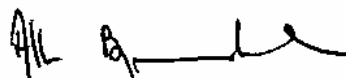
Avslag på søknad om rammetillatelse riving portnerbolig gbnr 4058/14 Bellevue.

Søknad om rammetillatelse av 15.06.99 for riving av portnerbolig på gbnr. 4058/ 14, Bellevue avslås i medhold av plan- og bygningslovens § 91 tredje ledd. Begrunnelse for vedtaket er gitt i vedlagte saksframlegg.

Saken er avgjort i medhold av fullmakt delegert fra kommunestyret gitt 4. oktober 1995, sak 95/0070.

Vedtaket kan påklages og ansvar og risiko for igangsatte arbeider påhviler utbygger så lenge klagefristen ikke er utløpt og eventuelle klager ikke er avgjort av klageinstansen. Klagefristen er tre uker fra vedtaket er mottatt. Nærmere opplysninger om klagerett m.m. følger vedlagt.

Torstein Kiil
leder

Atle Bjørnstad
avdelingsarkitekt

Kopi til:

Fortidsminneforeningen, Vestfold
Riksantikvaren, kulturminneavd.
Treschow Fritzøe AS
Vestfold fylkeskommune, Regionalavd
Kommunalteknikk

Farmmannsveien 30, 3100 TØNSBERG
Postboks 8196 Dep, 0034 OSLO
Postboks 2053, 3255 LARVIK
Svend Foynsgate 9, 3126 TØNSBERG

Saksfremstilling følger som vedlegg.

